

**A COMECE elnökségének nyilatkozata
az Európai Bíróság legutóbbi ítéletéről
a tagállamok közötti azonos neműek házasságának elismeréséről**

Az Európai Unió Püspöki Konferenciáinak Bizottságának (COMECE) elnöksége 2025. december 3-án ülésezett, és megvizsgálta és megvitatta az Európai Unió Bíróságának a *Wojewoda Mazowiecki*, C-713/23 ügyben hozott legutóbbi ítéletét.

A jelen nyilatkozatban kifejtett megfontolásaink a természetjog alapján a házasságot férfi és nő közötti egyesülésként értelmező egyházi antropológiai nézeten alapulnak.

Az EU igazságszolgáltatásának szerepét teljes mértékben tiszteletben tartva, kénytelenek vagyunk megjegyzéseket fűzni az ítélet egyes aspektusaihoz, aggodalommal figyelembe véve annak hatását a nemzeti hatáskörök középpontjában álló kérdésekre. A COMECE Jogi Bizottság több éve foglalkozik a határokon átnyúló következményekkel járó családjogi kérdésekkel, folyamatosan hangsúlyozva a körültekintő és óvatos megközelítés fontosságát, valamint a nemzeti jogrendszerekre gyakorolt indokolatlan befolyás elkerülését.

Az ítélet kimondja, hogy a tagállamoknak köteleességük elismerni a két azonos nemű uniós polgár között egy másik tagállamban, ahol szabad mozgásuk és tartózkodási joguk gyakorlásával éltek, jogszerűen kötött házasságot. Az EU Bírósága már korábban is tett előrelépéseket ezen a területen, nevezetesen a *Coman*, C-673/16 ítéletben. A 2025. november 25-én hozott ítélet azonban úgy tűnik, hogy a joggyakorlatot az EU hatásköreinek határain túlra tolja.

Az EU Alapjogi Chartájának 9. cikke („A házasságkötéshez és a családalapításhoz való jog”) kimondja, hogy „A házasságkötéshez és a családalapításhoz való jogot az e jogok gyakorlását szabályozó nemzeti törvények szerint biztosítani kell”. A házasságot a különböző EU-tagállamok jogrendszerei, egyes esetekben alkotmányos rendelkezések is, férfi és nő közötti egyesülésként határozzák meg.

Az EU Bírósága valóban elismeri, hogy az ítéletében megerősített kötelezettség „nem ássa alá a származási tagállam nemzeti jogában meghatározott házasság intézményét”, és kijelenti, hogy „az EU jogának jelenlegi állása szerint a házasságra vonatkozó szabályok a tagállamok hatáskörébe tartoznak, és az EU joga nem vonhatja el ezt a hatáskört. A tagállamok tehát szabadon dönthetnek arról, hogy nemzeti joguk alapján engedélyezik-e az azonos neműek házasságát”. Az EU Bírósága azonban szigorúan korlátozza e megállapítás

jelentőségét, hangsúlyozva, hogy e hatáskör gyakorlása során minden tagállamnak be kell tartania az uniós jogot, különösen a tagállamok területén való szabad mozgás és tartózkodás jogáról szóló szerződéses rendelkezéseket.

Aggodalommal figyeljük azt a tendenciát, hogy a nemzeti jogrendszerek érzékeny elemeit védő rendelkezéseket oly módon alkalmazzák, hogy azok jelentése elszegényedik. Ez a helyzet az EU Alapjogi Chartájának 9. cikkével kapcsolatban is. A közelmúltban ugyanez az aggasztó tendencia jelent meg más, különálló, kulcsfontosságú uniós rendelkezésekkel kapcsolatban is, például az EUMSZ 17. cikkének (1) bekezdésével, amely az egyházak és a vallási társulások vagy közösségek tagállami jog szerinti státuszának védelméről szól.

Figyelembe véve az EU jogi panorámájának és hagyományainak gazdagságának és sokszínűségének elismerésének fontosságát, csalódással vesszük tudomásul, hogy a Bíróság korlátozott szerepet tulajdonít a tagállamok „nemzeti identitásának” (EUSZ 4. cikk (2) bekezdés) és *közrendjének* tiszteletben tartásának. Egyes tagállamok számára a házasság fogalmának meghatározása nemzeti identitásuk részét képezi.

Az EU Bíróságának ítélete hatással lesz a nemzeti családjogi rendszerekre, és nyomást gyakorolhat azok módosítására. Emellett elismerési eljárások bevezetését is előírja, és szükség esetén az érintett nemzeti rendelkezések alkalmazásának felfüggesztését is kéri. Az ítélet hatékonyan megteremti a házassági jog hatályának konvergenciáját, annak ellenére, hogy az Unió nem rendelkezik a családjog harmonizálására vonatkozó felhatalmazással. Hatással van a jogbiztonságra is, mivel a tagállamok egyre kevésbé lesznek képesek egyértelműen előre látni, hogy családjoguk mely részei maradnak autonómiájukon belül.

Ezen túlmenően a COMECE attól tart, hogy az ítélet negatív fejleményekhez vezethet a határokon átnyúló családjog más érzékeny területein, például előkészítheti a terepet a béranyaságra vonatkozó hasonló jogi megközelítéseknek a jövőben.

Végül, emlékeztetve az Európai Unió jelenlegi kihívásokkal teli helyzetére – többek között a különböző országokban kialakult képre is utalva –, nem meglepő, hogy az ilyen típusú ítéletek tagállami szinten Európa-ellenes érzelmeket váltanak ki, és könnyen felhasználhatók ebben az értelemben.